

tēm

amas gailis ar
negrib atpalikt no

čaklumu, skaistuma

istas lepnums ir
rps, un viņa prot to

ai bija liela jautrība
lēlētis. Tomēr pun-
draudzenes uz kā-

ir ļoti mazs suņuks,
ri kažis. Kā viņi visi

ais un spēcīgākais uz-
jas,” smeļ saimnieks.
nāk stīrnas, Džūna
atās, bet, ja grib pie-
to jūt, kļūst nemie-

SASKANĪGS PĀRIS. “Mēs abi esam no Lietuvas, bet tagad mums ir Aizkraukles “pases”. Un no kurienes esat jūs?” nandu strausu pāris Gera (no kreisās) un Dandijs ar interesi vēro, kas ieradies lauku sētā.

rīga, tad saimnieki atver vārtnus, un suns viņu izdzenā. Džūna sargā ganāmpulku arī no caunām un vanāgiem. Reiz sētu apciemoja vanags, un pērļu visticas sataisīja tik lielu troksni, ka visi putni ātri vien paslēpās.

Tomēr ne vienmēr viss bijis gludi. Vita atceras gadījumu, kad kādreiz naktī, kad turēta gotiņa un dējējvistas, lapsa no kūts aizstiepusi 35 vistas. Savukārt citreiz vārns no sētas aiznesusi mazos pilēnus, tādēļ tagad visi mazie putni vasaras nojumē tiek sargāti ar drašu sietiem.

Gera — labā meitene

Aplokā ganās nandu pāris, baltā ir dāma Gera un pelēkais ir viņas pielūdžs Dandijs. Dandijs mēdz izvest skaņu, kas līdzīga, ja ar aizvērtu muti mēģina rūkt. Kad tuvojos, Dandijs izpleš spārnus, dāmu aizsargājot. Abi strausi ir vidēji lieli, iegādāti Lietuvā, bet padomi mazo strausiņu audzēšanā, kopšanā gūti Jelgavas strausu audzētavā. “Lietuviski “gerai” nozīmē labi. Sākumā to nezināju. Lietuvietis sacīja “gerai, gerai”, un nu sanāk, ka Gera ir labā meitene,” stāsta Roberts.

Strausa ola sver tikpat, cik 13 vistas olas, un tās čaumala ir dzeltena. Nandu tēvs olas perē 38 diennaktis, nandu māte šajā procesā nepiedalās, jo viņas uzdevums ir dēt olas. Perēšana parasti notiek rudenī, augustā, kad naktis ir aukstas un mitras, līdz ar to cālēniem ir maza iespēja izdzīvot, jo strausi nesilda kā vista, tādēļ strausulēni nonāk saimnieku aprūpē. Olas tiek liktas arī inkubatorā. Interesanti, ka mazie savā starpā sasauca svilpojot.

Ekskursanti pārbaro gailīti

Saimniecībā šad tad tiek uzņemtas pieaugušo un bērnu ekskursantu grupas, kurām tiek stāstīts par putnu, dzīvnieku un bišu dzīvi, tomēr saimnieki teic, ka ar šādām nodarbēm pārāk neaizraujas, jo tas prasa daudz laika, pūļu un var būt arī bīstami gan putniem, gan dzīvniekiem, ja saimnieku nav līdzās blakus. Ja grupā daudz bērnu, visiem blakus grūti izstāvēt. Tā reiz ar svaigu maizi tika pārbarots gailītis, lai gan bija teikts, ka to darīt nedrīkst, un viņš vakarā nobeidzies. Ekskursijas lauku sētā notiek tikai pēc savstarpējas vienošanās.

Raudāt varēja, tikai tālāk

Ja minizoodārzā Vita un Roberts saimnieko kopīgi, tad dravā viņš pārsvarā darbojas vienatnē, bet, kad ir lielā medus izsviešana, tad sieva nāk talkā. Roberts teic, ka par bitēm varētu stāstīt vairākas dienas. “Bites turēja mans tēvs. Ģimenē būdams jaunākais, biju kā izsūtāmais zēns. Mani mazbērni ne visai vēlas stāvēt pie stropa, bet man tur bija jāstāv un bez ierunām jānēsā rāmiši,” stāsta bišu saimnieks. “Pie stropa nedrīkstēju izrādīt nepatiku, ja iedzel bite, jo bites sajūt uztraukumu, agresivitāti. Raudāt varēja, bet tas bija jādara mazliet tālāk. Bites esmu turējis ar pārtraukumiem, un tagad

PUNDURAUNS ROBERTO priecājas, ka viņam ir sieva Līna, turklāt no Lietuvas. Tikai tā viņš jūtas labi un omulīgi.

ir trešais gads, kopš man atkal ir bišu saimes.”

Labākie kursi pašam savā dravā

Apmēram pirms piecpadsmit gadiem Roberts nolēmis mācīties biškopju kursus, taču sieva pajokojusi — kamēr viņšursos nav mācījies, medus bijis vairāk. Mācības viņš pametis, jo tajās stāstīto jau zinājis, savukārt to, ko gribējis uzzināt, tā arī nav izdzirdējis, jo pasniedzējs visas lietas nemaz nav stāstījis, tajā skaitā dažādas knifņus jeb aroda noslēpumus, kas ikdienā ir ļoti vajadzīgi, bez kuru zināšanas iecerētais nesānāk.

Tos nācies meklēt internetā, kur vienu un to pašu var skatīties kaut simt reižu, kā arī mācīties pašam no savas pieredzes.

“Agrāk daudz neanalizēju, kāpēc bites izspieto un kāpēc kāda saime aizgājusi postā, bet tagad pret visu izturos daudz nopietnāk. Biškopību nevar iemācīties no teorijas. Ir jādara! No visām divdesmit saimēm katrā ir citādāka, nav divu vienādu saimju. Pirmām kārtām saimes atšķiras ar māti, tās ir dažādu šķirņu. Ar mātes novietojumu stropā, ar to, kas viņai blakus, un daudz kas atkarīgs no tā, vai laikums esmu izdarījis visu vajadzīgo, piemēram, vai esmu stropā ievietojis rāmi, kur mātei dēt. Arī medus nav vienāds, vienai un tai pašai saimei šodien tas var garšot citādāk nekā pēc nedēļas — kaut kas dabā noziedējis, nākuši klāt jauni ziedi, un tas var radikāli izmainīt medus garšu un īpašības. Viens medus vākums būs vienā krāsā, citam jau atšķirīga krāsas nianse. Dažkārt cilvēki domā — noliec bišu stropu, un viss būs. Varbūt vienam tiešām viss izdodas, jo viņš intuitīvi jūt, kurā brīdī kas ir jāizdara, bet cits vabūt nokavē vai izdara nepareizi, un viss atduras kā pret sienu.

Vispirms pabaro bišu māti

Dravā ir bišu māšu rases Bakfāsts un Carnika. Ja cilvēki mācītos no bitēm,

dzīvotu daudz labāk, uzskata Roberts. “Ziemojot bišu māte ir vidū, apkārt bišu kamols, bites medu viena otrai dod uz centru, lai barotu māti. Viņu uzdevums ir noturēt un izbarot māti. Ja bitēm trūkst barības, viņas pēc cilvēku loģikas darītu tā — vispirms es paēdīšu, tad došu kaimiņam, bet stropā ir citādi: malējās, tās, kas sēž uz medus, nomirst pirmās,” stāsta Roberts.

Šķiet, ka ziema ir laiks, kad bitēm miers, tomēr tā gluži nav. Reiz cauna ziemā izpostīja piecas bišu saimes, un tās aizgāja postā. Cauna izgrauza caurumus un izēda medu ar visu vasku, no rāmišiem palika tikai drātis un šķēpeles.

Krēmota netek un neizkūst

Aizkraukles tirgū manu uzmanību piesaistīja Roberta pārdotais melleņu ziedu un krēmota medus.

“Šogad ir pirmais gads, kad ievācu melleņu ziedu medu no “Kalna Baložu” krūmmelleņu laukiem,” stāsta Roberts. Savukārt par krēmoto medu viņš saka tā: “Cilvēki mēdz vienkāršot, panēm mikseri un ātri medu saputo. Tomēr, cik ātri tas uztaisīs, tik ātri atkal pārvērsas. Lai iegūtu krēmoto, izmantoju speciālu Vācijas ražotu aparātu — krēmota medus ir kā krēms, sīkie medus kristāliņi ir sadalīti, saskaldīti, un tas laika gaitā konsistenci nemaina, pat pēc gada ir tāds pats. Ja bērni neēd medu, viņiem jādod krēmota medu un nav jāsaprot, ka tas ir medus, jo pēc izskata tas nav līdzīgs medum. Tas netek un neizkūst, ja to uzsmērē uz pankūkas vai maizes,” stāsta dravas saimnieks.

“Daudzi medu pērk pavasarī, vasarā lielos daudzumos ziemai, tomēr tas nav pareizi. Pavasara medus ir ikdienas ātrai lietošanai, bet ilgākai uzglabāšanai ir derīgs rudens medus — no augusta vidus izsviestais, jo tam stropā ir jānogatavojas. Pircējiem iesaku uzreiz nepirkt trīs vai piecus litrus, bet pa mazai burciņai, lai varētu izbaidīt dažādās medus garšas nianšes.” ♦